

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest VIII.

SI ÁR egynegyed évre:
hoz szállítva 1-60 Pengő
stán 3- Pengő
egy évre 4 dollár

Megjelentik minden vasárnap reggel.

Felölős szerkesztő:
vitéz Szabadváry Ferenc
Vásártér 13. Telefonszám 4.

Kiadótulajdonos:
Rónai Prigyes
Várkör 39. sz. Telefonszám 23.

Hirdetések milliméterenként 6 fillér.
Hirdetések díja előre fizetendő
Nyilvánt. sora 40 fillér
Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.

Dr. Antal István.

Amíg a Vezér ki nem emelte dr. Antal Istvánt az OKH ügyészi székéből, nem igen ismerte a nagy nyilvánosság. Pedig nevével már találkozhatunk azelőtt is, mert a kath. egyetemi ifjuság egyik vezérémbere volt. Már diákkorában vont magára Gömbös Gyula figyelmét. Feltűnt Gömbösnek az agilis fiatalember gyors esze, szervezőképessége és tetteje. Mikor azután az események Gömböst állították a magyar politika élére, maga mellé szólította az egykori ifjusági vezért. Felajánlotta a legfontosabb bizalmi állást a magyar sajtópolitika intézését. Jelenleg dr. Antal István a miniszterelnök legbensőbb munkatársa és bizalmasa. Így tehát mint sajtófelelős és a legközvetlenebb közelségből ismeri a kormány felfogását és célkitűzéseit és a belpolitika valamint a külpolitikai helyzet bizalmas információit. Amit tehát ő mond, annak megvan a maga jelentősége és súlya.

Antal István volt elmult vasárnap a Nemzeti Egység szombathelyi nagygyűlésének vezérszónoka. Mindenki kíváncsi volt, mit mond. Ahogyan mondotta, attól pedig a gyűlésnek minden hallgatója el volt ragadtatva. Nemcsak okosan, bátran, nyíltan, hanem úgy beszélt, hogy minden hallgatóját megfogta. A legkényesebb kérdésekről beszélt a legnyíltabban. A Vezér legbensőbb munkatársának határozott, világos és felre nem ertelhető kijelentései olyan hatást gyakoroltak a nagygyűlés és a társasbéd minden egyes hallgatójára, hogy ha már másként nem tudta kifejezni hatását csodálatosan gazdag, tartalmas és ragyogó szónoki fejtegetéséért oly viharosan megtapsolta és percekig éljenezte, amilyen spontán ünneplési nem egyhamar láttunk.

Lapunk szűk terjedelme sajnos nem engedi meg, hogy e beszédet, amelyről vasvármegye főispánja mondotta, olyan tartalmas és olyan értékes volt, hogy első hallásra talán egész menetében nem is tudtuk átérteni, hanem csak akkor, ha részleteiben olvassuk, ezt a beszédet sajnos teljes terjedelmében le nem hozhatjuk. De viszont egyes különösen értékes részeire mi is kitérünk.

Bármennyire is reámutatott az előtte szóló Kornis Gyula a rendkívül háborus veszélyre és arra, hogy mennyire veszedelmesen hasonlít a helyzet 1914 júliusára, mégsem hisz a maga részéről a háboruban, mert ha ez elkövetkezne, csak a bolsevizmus és az európai civilizáció teljes összeomlása következhetik be. S ezt a felelősséget talán még azok a vén, öreg saját magukkal tehetetlen politikusok sem merik vállalni, akik Genfben megint háborura izgatnak, akik megint küldenek a frontokra az ifjuságot. Háborúról az döntsön, aki már végigélte s akinek mennie kell.

Az egész magyar mai politika csak a nemzet öncélusága útján akar előrehaladni és csak egy célt követ, hogy a gazdasági előnyök egy tál lencséjéért nem hajlandó odadobni történelmi múltját és jövő nemzedékét. Most mi olyan válságnak az idejét éljük, amelynek a megoldásához igazán szükség van az egész nemzet együtt akarására. Van egy uzsnevezet kismagyar megoldás és egy nagymagyar megoldás. A kicsi a Trianonnal való megalkuvás, a nagy a nemzet talpraállásáért való tovább küzdést jelenti. Szent Istvánnak is ily két program között kellett választania. A behódolás a bizanci államcsenét, vagy a nehezebb megoldást, az önállónak maradáást. Később a magyar nemzet ugyanilyen probléma előtt állott. A nyugati kulturát, vagy behódolni a török uralomnak. Ez utóbbi lett volna akkoriban a kis magyar megoldás. Ma ugyanilyen dilemma előtt állunk. Kismagyar megoldás; nyugodjunk bele a tuleró által ránkidiktált kényszerhelyzetbe, fogadjuk el a felénk kínálgatott közep-európai megoldást, mely a csehek vezetése alatt képzelet a dunavölgye ujja rendezését. Sajnos politikai tényezők is kacérokodtak ezzel a kismagyar megoldással, főleg a radikális baloldal és a szociáldemokraták. A nemzet nagy többsége, élén a miniszterelnökkel azonban úgy érzi, hogy inkább kintlódjunk és szenvedjünk még egy darabig, de ne tántorodjunk el a nagy magyar megoldás melől. Tartsuk ébren és ápolgassuk egymásban az elszántságot, hogy le ne vegyen benünket lábunkról a kishitűség. Lehetetlen, hogy meg ne találjuk ily történelmi időkben az akarásnak és delékvésnek azt a nagy nemzeti egységét, amely mulhatatlanul megkívánatik ahhoz, hogy a magyarság minden kitarását és minden akarását a nagymagyar megoldásra koncentrálhassuk. Ezt az egységet akarja megvalósítani Gömbös Gyula.

Olyan nemzeti, gazdasági és szociálpolitikát kell folytatnunk, amely nemcsak, hogy megtudja hiusítani a nemzet egzisztenciájára törő ellenségeinknek azt a sötét szándékát, hogy gazdasági bajok okozásával és kiélezésével szociális nyomorúságot és ezáltal anarchiát idézzenek nálunk elő, de olyan politikát kell folytatnunk, amely a nemzetet tétől alpig az utolsó molekuláig és minden ízében megreformálja.

Nincs már nagy különbség és áthidalhatatlan ellentét a legitimisták és szabadkirály választók előtt. Mindkettő egyformán szereti hazáját és csak ez fűti őket. Egész biztos, hogy össze is találkoznak e kérdésben is. Arra pedig Vezére adta meg a feleletet, hogy miért nem szabad megbontani a felekezeti békét. De ugyanakkor azt is kijelentette, hogy ebben az országban nem lehet, de nem is akar politikát csinálni a kath. ellem és a katolikusok nélkül. Ha megvalósul a nemzet egysége, akkor majd megtudják

valósítani azokat a reformokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy elni tudjunk, hogy megtudjuk oldani a mindennapi élet által előírt feladatot, hogy le tudjuk tenni a kizsákmányoló kartelek uralmát s hogy olyan reformpolitikát csináljunk, amely méltó legyen a 100 év előtti nagy magyar reformerek művéhez és megteremtünk egy nyugateurópai gondolkodásu, de nemzeti sajátosságait értékelő és azokat hasznosítani tudó második új Nagymagyarországot.

Csodálatosképen Antalnak azon kijelentéseiről, amelyekben kemény szavakban ítélte el a kartelek uralmát, amelyekben reámutatott arra megdöntetetlen érvekkel, hogy nincs már olyan csoda, amely a liberalizmust feltámaszthatná, beszédjének ezen részéről a sajtó uzszólván semmit sem hoz. Arról sem igen, mikor az ifjuságról és az ifjusághoz szólt, akitől te félünk, mert hisz látjuk, hogy ez az egyetlen helyes rendszer; őket bekapcsolni, vezető szerepet az egész vonalon nekik biztosítani, mert ahol így csinálják, mint Németországban és Olaszországban, ott van rend és ott hajtják valóban végre a reformokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a nemzet élni tudjon.

Mindazt, amit hallottunk, eddig is éreztük, de ilyen világos logikával, élesen leszögezve, magunk elé minden kis részletében tárva még nem igen hallottuk senkitől. Ezért érthető, hogy e szónoki műremek benyomásai is felethetetlenül megmaradnak mind egyikünkben.

Mindenféle rovat.

Gömbös Gyula mondja: „Nevelni kell az új magyar típust, magyarrá kell nevelni és gyakorlativá tenni, érzékelteni vele az életet. Nem külsőségek után futó magvarokat, nem a költségek dimenziójában megnyilvánuló kulturális életét élő magyarokat kell nevelni, hanem reálisan gondolkodó ceruzával és papirossal a kezében élő magyar típust, aki amellett, hogy anyagi és öncélú életet tud élni, tud lelkesedni mindazért, ami magyar és történelem.

Gömbös Gyula mondja tegnapi győri nagyjelentőségű beszédjében: „Aki csak pozíciót lát egy-egy közéleti állásban, az inkább kárára, mint hasznára lesz a nemzetnek.” „A háboru tűzével csak az játszik, aki nem vett részt a háboruban.” „Bele akarom vinni a nemzet köztudatába azt a felfogást, hogy egységes világnézettel rendelkező politikai életre van szükségünk. Kicsinyes kérdésekben a nemzet szívesen látja a politikusok játékát, ő maga azonban nem vesz részt ebben. Saját magát reformpolitikusként tartja, azonban nem rombolva akarja ezt végrehajtani.” „Sokszor hangzik el a kritika velem szemben, hogy sok tekintetben többet vártak

tőlem. Ezeknek csak azt válaszolom, mint kitona tudom, hogy egy 100 km. re levő célt akarok elérni, ahhoz előbb a közelebbi etapokat kell elérni.” — Nekem az az ösztönöm, hogy ha a nagy kérdésekben világosan lát a nemzet, akkor a kis kérdésekben sem akar a politikusok játékában résztvenni. — Hirdog, reális ésszel dolgozom, de azért messzire nézek, mint hogy a honfoglaló magyarok is messze nyugatra tekintettek. Istenben bízva fanatikus hittel folvtatom munkámat.

Lingauer Albin írja a Vasvármegyeében, nemcsak a kiszáradt közeledett óriási léptekkel a Nemzeti Egység felé, de bizonyosra vehető, hogy mire a parlament megkezdje őszi üléseit, a keresztény párt és a kormány párt között is szent lesz már a béke és őszre a keresztény párt ép úgy, mint a kiszáradt már forma szerint is benne lesz a nemzeti egységben. A közeledést mi már tulajdonképpen ugyis csak két-három magnás politikus nézi zörbe szemmel.

Erről a megállapításról jut eszembe egy érdekes statisztika, amit nemrég olvastam. — 1818 óta még csak egyetlen egy kormánya volt Magyarországnak, amelynek nem volt mágnás tagja és ez a Gömbös-kormány. Hisz még a forradalmi kormánynak is meg volt a maga gróf Károlyi Mihálya. Talán itt kell keresni azt az ellenszenvet, amelyre Lingauer Albin is céloz?

A Nemzeti Egység szombathelyi banketijén feltűnést keltő beszédet mondott Vadász Norbert szombathelyi premontrei tanár, aki a felekezetek együttműködésére mondott egy olyan frappáns, érvekkel alátámasztott felkőszöntöt, hogy percekig megtapsolták megállapításait.

Dr. Kornis Gyula nyuz. államtitkár szombathelyi beszédében reámutatott arra, mennyire kellemesen volt meglepve, hogy az országban a vidéken elsőnek Szombathelyen muzeumbarátok egyesületére is reatallt, akik nemcsak nagyszerű munkát végeznek, hanem még saját állandó igen gazdag tartalmu folyóiratot is kiadnak.

Voltak és vannak akik még csodálkoznak, hogyan lehetséges Köszegen 1 P-ért társas ebédet nyújtani, mint azt a N. E. községi nagygyűlésen mindenki, aki részt vett, megállapíthatta. Ezek megnyugtatóására, akik még mindig nem hisznek abban, hogy ma már más idők járnak és a pénznek nagy az értéke, soroljuk fel, hogy Szombathelyen Schmall a Sabaria tulajdonosa a Nemzeti Egység ottani nagygyűlésén olyan luxusbédet adott 1-20-ért, hogy erről már igazán lehetne mit mesélni. Ugyancsak elmult vasárnap Köszegről nagyobb társaság lerándult autóbusszon Keszthelyre. E kirándulás résztvevői mesélik, Hévízen 480-ért olyan pazar lakást és teljes

